

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการสร้างสรรค์เพลงคำเมืองยุคหลัง จรัล มโนเพ็ชร” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีลำดับขั้นตอนในการนำเสนอต่อไปนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย
2. ขอบเขตการวิจัย
3. การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
6. การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ กระบวนการสร้างสรรค์เพลงคำเมืองยุคหลังจรัล มโนเพ็ชร ” ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและสร้างสรรค์เพลงคำเมือง 4 กลุ่ม ได้แก่

1.1) บริษัทต้นสังกัดหรือนายทุนผู้ผลิต ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 ตัวอย่าง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นบริษัทหรือนายทุนอิสระที่มีผลงานการสร้างสรรค์เพลงคำเมืองสู่ตลาดเพลงคำเมืองอย่างต่อเนื่อง ในระยะเวลาขอบเขตของการวิจัย และร่วมมือให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย

1.2) โปรดิวเซอร์ ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 ตัวอย่าง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นโปรดิวเซอร์ที่มีประสบการณ์การสร้างสรรค์เพลงคำเมืองไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในวงการเพลงคำเมือง และร่วมมือให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย โดยเป็นโปรดิวเซอร์ระดับประเทศ 1 ตัวอย่าง และโปรดิวเซอร์ระดับภาคเหนือ 1 ตัวอย่าง

1.3) ครูเพลง / นักแต่งเพลง ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 ตัวอย่าง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นโปรดิวเซอร์ครูเพลง / นักแต่งเพลง ที่มีประสบการณ์การสร้างสรรค์เพลงคำเมืองไม่ต่ำกว่า 5 ปี มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในวงการเพลง คำเมือง และร่วมมือให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย โดยเป็นครูเพลง / นักแต่งเพลงยุคเดิม ประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป 1 ตัวอย่าง และ ครูเพลง/นักแต่งเพลง ที่มีประสบการณ์ประมาณ 5 ปี อีก 1 ตัวอย่าง

1.4) ศิลปินนักร้องเพลงคำเมือง ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 ตัวอย่าง เป็นศิลปินนักร้องที่มีประสบการณ์ร้องเพลงเพลงคำเมือง มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในวงการเพลงคำเมือง และร่วมมือให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกด้านประสบการณ์ดังนี้

โดยเป็นศิลปินนักร้องที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี เคยทำงานร่วมกับจรัล มโนเพ็ชร และยังมีผลงานหลังจรัล มโนเพ็ชรเสียชีวิตแล้ว 1 ตัวอย่าง

เป็นศิลปินนักร้องเพลงคำเมืองที่สังกัดบริษัทส่วนกลาง 2 ตัวอย่าง

เป็นศิลปินนักร้องเพลงคำเมืองที่มีผลงานเพลงระดับท้องถิ่น 1 ตัวอย่าง

2. วิธีวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง และ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In depth Interview) โดยแบ่งการสัมภาษณ์ตามกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 ส่วน ได้แก่

2.1) การสัมภาษณ์ผู้แทนในสังกัดบริษัทต้นสังกัดหรือนายทุนผู้ผลิต เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท ได้แก่

- บริษัทผู้สร้างสรรค์เพลงคำเมืองระดับประเทศ จำนวน 1 ราย ได้แก่ บริษัทอาร์สยาม จำกัด ในเครือบริษัทอาร์เอส โปรโมชันจำกัด (มหาชน)
- บริษัทผู้สร้างสรรค์เพลงคำเมืองระดับภาคเหนือ จำนวน 1 ราย ได้แก่ บริษัท คนเมืองเรคคอร์ด จำกัด
- นายทุนอิสระผู้สร้างสรรค์เพลงคำเมือง จำนวน 1 ราย ได้แก่ นายชนกรณีสืบกระแสร์ ผู้จัดการฝ่ายการตลาด บริษัท เอวีเอส เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด และเจ้าของร้านดูหนัง ฟังเพลง

2.2) การสัมภาษณ์โปรดิวเซอร์ ผู้สร้างสรรค์เพลงคำเมือง

- โปรดิวเซอร์ผู้สร้างสรรค์เพลงคำเมือง ระดับประเทศ จำนวน 1 ราย ได้แก่ นายนคร ทิพย์ปัญญา
- โปรดิวเซอร์ผู้สร้างสรรค์เพลงคำเมือง ระดับภาคเหนือ จำนวน 1 ราย ได้แก่ นายราชวัตร โพธิสารตัน

2.3) การสัมภาษณ์ครูเพลง / นักแต่งเพลง

- ครูเพลง / นักแต่งเพลง ยุคเดิม ประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป ได้แก่ อาจารย์ศรีรักษ์ ศักดิ์ศรี

- ครูเพลง/นักแต่งเพลง ที่มีประสบการณ์ประมาณ 5 ปี 1 ราย ได้แก่ นาย ปญญา ตั้งตระกูล

2.4) การสัมภาษณ์ศิลปินเพลงคำเมือง

- ศิลปินที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี จำนวน 1 ราย ได้แก่ นางสาวสุนทรี เวชานนท์
- ศิลปินที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี สังกัดบริษัทส่วนกลาง จำนวน 1 ราย ได้แก่ ครูแอ๊ด ภาณุทัต อภิชนาง และนายพงษ์รชต กิตติสาร สมาชิกวงเดอะสะล้อ สังกัดบริษัทอาร์สยามจำกัด
- ศิลปินที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี มีประสบการณ์ร่วมงานกับบริษัทท้องถิ่นในหลายรูปแบบ จำนวน 1 ราย ได้แก่ นางสาวสมหญิง ฟูปัญญา

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้แทนบริษัทและองค์ประกอบที่มีผลต่อการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง ทั้งจากส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น ที่มีผลงานเพลงคำเมืองในช่วงปี 2545-2551

การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้แบบสัมภาษณ์จะเป็นแนวคำถามเปิด (Open-ended question) และใช้เทปบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ การเข้าสู่อาชีพ และผลงาน

สัมภาษณ์ ผู้แทนบริษัท, โปรดิวเซอร์, ครูเพลง นักแต่งเพลง และศิลปิน

ส่วนที่ 2 เป็นแนวคำถามเพื่อศึกษาพัฒนาการของเพลงคำเมืองหลังยุค จรัล มโนเพชร โดยสัมภาษณ์ถึงเพลงคำเมืองในยุคของจรัล มโนเพชร และเพลงคำเมืองในยุคปัจจุบัน วงการเพลงคำเมืองในยุคปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ปัจจัยที่ทำให้เพลงคำเมืองได้รับความนิยมและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

สัมภาษณ์ ผู้แทนบริษัท, โปรดิวเซอร์, ครูเพลง นักแต่งเพลง และศิลปิน

ส่วนที่ 3 เป็นแนวคำถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง โดยคำถามจะมุ่งเน้นการได้มาซึ่งคำตอบเกี่ยวกับ บทบาท การทำงาน และผลตอบแทนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละท่านที่มีต่อการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง

สัมภาษณ์ ผู้แทนบริษัท, โปรดิวเซอร์, ครูเพลง นักแต่งเพลง และศิลปิน

ส่วนที่ 4 เป็นแนวคำถามเพื่อศึกษากระบวนการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง เกี่ยวกับลำดับกระบวนการสร้างสรรค์ แนวคิด ความคิดสร้างสรรค์ ระยะเวลา และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

สัมภาษณ์ ผู้แทนบริษัท, โปรดิวเซอร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

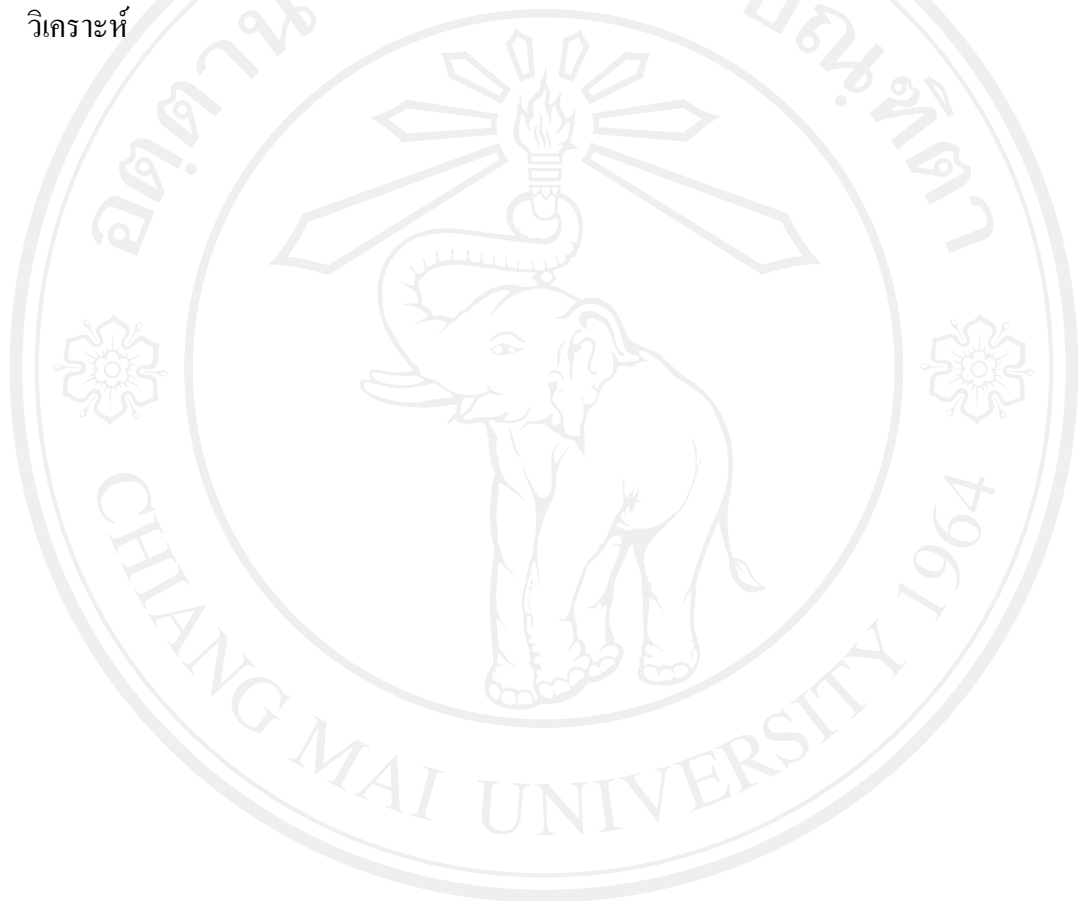
1. ระยะเวลาที่ใช้เก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 เป็นเวลา 4 เดือน
2. ผู้วิจัยจัดบันทึกพร้อมกับขออนุญาตบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล
3. การแนะนำตัวและการวางตัว ผู้วิจัยได้ทำความรู้จักกับกลุ่มตัวอย่างก่อนหน้า การสัมภาษณ์ประมาณ 4-6 เดือน โดยหาโอกาสพบปะพูดคุย ตามงานเทศกาลต่างๆอย่างไม่เป็นทางการ ถึงสถานการณ์เพลงคำเมืองในปัจจุบัน และปรารถถึงความสนใจและประโยชน์ของการศึกษาวิจัยในด้านนี้
4. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นัดหมายการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละบุคคล ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความสะดวกด้านสถานที่และเวลาของกลุ่มตัวอย่างเป็นหลัก หรือสัมภาษณ์เพิ่มเติมเมื่อต้องการข้อมูลเพิ่มเติม หรือ ยืนยันการตีความหมายของข้อมูลที่ได้ให้สัมภาษณ์ก่อนหน้านี้

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือและความถูกต้องของข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ และพัฒนาการ แนวคิด หลักการ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ ประกอบกับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสื่อสารมวลชน เพื่อพิจารณาว่าควรเพิ่มเติม แก้ไข ตัดทอนส่วนใด เพื่อให้ได้คำถามที่เหมาะสมและสื่อความหมายที่ตรงตามต้องการ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความหมายที่ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการสื่อสาร โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ให้ผู้สัมภาษณ์อ่านหลังจากถอดเทป และสรุปการให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะกระทำไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล จะนำมาใช้ในการอธิบายถึงพัฒนาการของเพลงคำเมืององค์ประกอบที่มีผลต่อการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง รูปแบบ ลักษณะ แนวคิด ในการทำงาน ตลอดจนกระบวนการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง โดยวิธีการนำเสนอข้อมูลจะเป็นการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved